

תקון שלשים

ליל כ"ג באדר

התגלות האור הגנוז

ולכל היד החזקה דא ירושלים. ולכל המורא הגדול דא בהמ"ק. דמשה בעא לאעברא גו ארעא לאתקנא איהו תקונא דא. דאתמר בה: (דברים ג, כה) אעפ"ה נא ואראה את הארץ הטובה דא ארץ ישראל. והלכנו דא בהמ"ק. וקודשא בריך הוא לא בעא דינעבר. ועם כל דא איהו מרחיק אנהיר מלגו, פשמשא לסיהרא. ויהושע אעיל לון ברזא דסיהרא. ועם כל דא משה מרחיק אתקין תקונא. ובגין כך לכל היד החזקה. דירושלים אתמר בה: כל הנחלים הלכים אל הים (קהלת א, ז). ודא יקווי המים מתחת השמים אל מקום אחד (בראשית א, ט). דארץ ישראל לכמה דרגין אתפרשת ברזא דשבטין, וכלא אתקשר פחדא

ולכל היד החזקה דא ירושלים. ולכל המורא הגדול דא בהמ"ק. דמשה בעא לאעברא גו ארעא לאתקנא איהו תקונא דא. דאתמר בה: (דברים ג, כה) אעפ"ה נא ואראה את הארץ הטובה דא ארץ ישראל. והלכנו דא בהמ"ק. וקודשא בריך הוא לא בעא דינעבר. ועם כל דא איהו מרחיק אנהיר מלגו, פשמשא לסיהרא. ויהושע אעיל לון ברזא דסיהרא. ועם כל דא משה מרחיק אתקין תקונא. ובגין כך לכל היד החזקה. דירושלים אתמר בה: כל הנחלים הלכים אל הים (קהלת א, ז). ודא יקווי המים מתחת השמים אל מקום אחד (בראשית א, ט). דארץ ישראל לכמה דרגין אתפרשת ברזא דשבטין, וכלא אתקשר פחדא

1. עי' ברכות נח ע"ב, הטובה זו בונה ירושלים.

2. עי' גיטין נו, ע"ב.

3. עי' בבא בתרא עה ע"ב; משה הוא כנגד השמש ויהושע כנגד הירח; זהר וילך ח"ג, רפד, א.

4. עי' מדרש רבה קהלת פרשה א, ז; ילקוט שמעוני קהלת פ"א, ס' תתקסז.

בירושלים⁵. וזה: יד החזקה, מצד השכינה, כיד הו', שלוקחת כמה חבליים בידה לקשור אותם, כך ירושלים תופסת בכל המדרגות של כל השבטים, לקשור אותם. לפיכך: פי אם אל המקום (וגו') [אשר יבחר יהוה אליהם מכל שבטיכם] (דברים יב,ה).

ולכל המורא הגדול – זה בית המקדש, ששם שורה המלך [תקדוש ברוך הוא – ז"א]. ונאמר עליו [על בית המקדש]: מה נורא המקום הזה (בראשית כח, יז). והוא גדול בכמה עטורי אורות, שנאמר בהם: גדול יהוה ומהלל מאד בעיר אליהו הר קדשו (תהלים מח, ב).

ולעתיד לבוא [פתוב]: לא יהיה לך השמש לאור יומם ולילה הירח לא יאיר לך (ישעיה ס, יט). דהשתא השמש קאים לאור יומם, דאתמר בה: יומם יצוה ה' חסדו (תהלים מב, ט) דא חסד, נהורא דסתים ושלילט לגו. אבל לתתא הירח איהו מאיר לנגה, דעלמא לא נטיל אלא משכינתא.

אבל לעתיד לבוא: פי יהוה יהיה לך לאור עולם (ישעיה שם, ב), מצד הזכר [ז"א] שיתגלה להאיר בזמן תהוא. ושלמו ימי אבלך (שם) – שגאלות אחרות [היו] מצד של נקבה, ויהיה

בירושלים. ודא יד החזקה מסטרא דשכינתא, כיד דא דנטלת כמה חבליין בידה לקשרא לון, הכי ירושלים תפסת בכלהו דרגין דכלהו שבטין לקשרא להו. בגין כך פי אם אל המקום וכו' (דברים יב, ה).

ולכל המורא הגדול דא בהמ"ק דתמן שרי מלפא. ואתמר בה: מה נורא המקום הזה (בראשית כח, יז). ואיהו גדול בכמה עטורי נהורין, דאתמר בהו: גדול ה' ומהלל מאד בעיר אליהו הר קדשו (תהלים מח, ב).

ולזמנא דאתי לא יהיה לך השמש לאור יומם ולילה הירח לא יאיר לך (ישעיה ס, יט). דהשתא השמש קאים לאור יומם, דאתמר בה: יומם יצוה ה' חסדו (תהלים מב, ט) דא חסד, נהורא דסתים ושלילט לגו. אבל לתתא הירח איהו מאיר לנגה, דעלמא לא נטיל אלא משכינתא.

אבל לזמנא דאתי: פי ה' יהיה לך לאור עולם, מסטרא דזכורא דיתגלי לאנהרא. בההוא זמנא ושלמו ימי אבלך, דפרקנין אחרנין מסטרא דנוקבא, ויהוה בתריהו גלותא. אבל

5. ירושלים לא נתחלקה לשבטים, עי' מגילה כו, ע"א.

6. קל"ח, פתח קלז: עמ' עג.

אחריהם גלות. אבל [הגאלה הזאת] תהיה מצד של הזכר - ושלמו ימי אכלה. וזה שיר חדש, מצד של זכר שאין אחריו גלות. ובית המקדש יבנה מצד הזכר ומצד הנקבה, [בין] שעל אותו זמן [כתוב]: והיה אור הלכנה כאור החמה (ישעיה ל, כו), בתרין משיחין משיח בן דוד ומשיח בן יוסף.

קם אברהם הזקן החסיד ואמר, אליהו אליהו הנביא הנאמן, אמר דברך, שאתה מוזמן לעשות שלום בעולם,⁷ על ידי צדיק [יסוד] שנתן בחלקו,⁸ שנאמר עליו: הנני נתן לו את בריתי שלום [דהיינו, יסוד] (במדבר כה, יב). ועל ידך יתגלה זה [השלום] בעולם, שאתה הבית אותו [את ה"יסוד", של זמרי וכזבי], בזמן שקנאת לשכינה, וגרמת לצדיק [ליסוד] להתקשר בה באהבה. ואתה תשוב לגלות את [השלום] בעולם, כמו שכתוב: הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום [וגו'] [יהיה הגדול והנורא] (מלאכי ג, כג).

מצד השכינה [בלי הצדיק, כתוב]: כי הנה החשך יכסה ארץ⁹ וגו' (ישעיה סב, ו). וזה החשך שנאמר עליו: והנה

מסטרא דזכורא ושלמו ימי אכלה. ודא שיר חדש מסטרא דזכורא דלית אבתרה גלותא. ובי מקדשא יתבני מסטרא דזכורא ומסטרא דנוקבא, דבתהוא זמנא והיה אור הלכנה כאור החמה (ישעיה ל, כו), בתרין משיחין משיח בן דוד ומשיח בן יוסף.

קם אברהם סבא חסידא ואמר, אליהו אליהו נביאה מהימנא אימא מילך דאנת זמין למעבד שלמא בעלמא, בצדיק דאתיחב לחולקך דאתמר בה: הנני נתן לו את בריתי שלום (במדבר כה, יב). ועל ידך יתגלי האי בעלמא, דאנת מחת לה בזמנא דקניאת בגין שכינתא, וגרמת לצדיק לאתקשרא בה ברחימותא. ואנת תיתוב לגלאה לה בעלמא, דכתיב הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום וכו' (מלאכי ג, כג).

דמסטרא דשכינתא, כי הנה החשך יכסה ארץ וכו' (ישעיה ס, ב). ודא חשוכא דאתמר בה: והנה אימה חשכה

7. ולא שירה חדשה - נקבה, עי' על שיר פשוט, כפול, משולש, מרובע, ת"ז תי' כ, נא, ע"ב; ר' מפתחות.

8. עי' עדויות ח, ז. ולעיל תי' יח.

9. צדיק - יסוד, כינוי לפנחס שהוא אליהו, עי' ז"ח שיר השירים פח, ב, ת"ז, תי' סט, קטז, ע"ב; שערי אורה פ"ב, מ"ו עיין עוד על פנחס הוא אליהו, זהר כי תשא ח"ב, קצ, ע"א; עי' שער הגלגולים פ' לד.

10. ארץ כינוי לשכינה, זהר משפטים קטז, ע"א; ת"ז תי' כ, ס, ע"א; תי' ס, קמד, ע"א; אוצרות רמח"ל טו, טז, יז, עה ועוד; קל"ח פתח נב; תקט"ו תפלות, ת' קעא, שכב, שכז, שם, שצא, תמט.

גְּדוּלָה (בראשית טו, יב), בְּגִין וְתַרְדְּמָה נִפְלָה עַל אֲבָרִים, מִסְטָרָא דְשְׂכִינְתָא. וּבִהְיֵה חֲשֹךְ סָבְלוּ יִשְׂרָאֵל גְּלוּתָא. וְחֲשֹךְ דָּא יִזְדַּרְק עַל אֲנֹן אֲמִין. וּמִסְטָרָא דְצַדִּיק כִּי ה' יִהְיֶה לָּךְ לְאֹר עוֹלָם. וְדָא עַל יָדְךָ וְדָא דְאִתְמַר בְּךָ לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בְּעוֹלָם. (עדויות ח, ז)

אִימָה חֲשִׁכָה גְּדוּלָה (בראשית טו, יב), בְּגִלָּל: וְתַרְדְּמָה נִפְלָה עַל אֲבָרִים (שם, שם), מִצַּד הַשְׂכִּינָה [כְּשֶׁהִיא לְבַד]. וּמִזֶּה הַחֲשֹךְ סָבְלוּ יִשְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא.¹¹ וְחֲשֹךְ זֶה יָפֹל עַל אֱלֹ הָאֲמוּת. [אוֹלָם] מִצַּד הַצַּדִּיק [כְּתוּב]: כִּי יִהְיֶה יְהוָה לָךְ לְאֹר עוֹלָם (ישעיה, שם, כ). וְזֶה עַל יָדְךָ [אֱלִיהוּ] בְּדָאִי, שְׁנֵאמַר עֲלִיד: [אִין אֱלִיהוּ בָּא אֱלָא] לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בְּעוֹלָם (עדויות, ח, ז).

קָם אֱלִיהוּ פִּתַּח וְאָמַר, כִּי יִהְיֶה לָךְ לְאֹר עוֹלָם, עוֹלָם דָּא שְׁמָא קַדִּישָׁא. דְּבִגְלוּתָא אִיהוּ לְאֹר יוֹמָם מְלָגוּ דָּא יְהו"ה. אֲבָל לְנִגְה הַיָּרֵחַ דָּא אַדְנִי. דְּבִשְׁמָא קַדִּישָׁא אִתְמַר זֶה שְׁמִי לְעָלָם (שְׁמוֹת ג, טו) [לְעָלָם] כְּתִיב לְאִסְתַּתְרָא לְגו. אֲבָל לְזִמְנָא דְאִתִּי ה' יִהְיֶה לָךְ לְאֹר עוֹלָם עוֹלָם וְדָאִי.

קָם אֱלִיהוּ, פִּתַּח וְאָמַר: כִּי יִהְיֶה יְהוָה לָךְ לְאֹר עוֹלָם (ישעיה ס, כ). עוֹלָם – זֶה הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ [יְהו"ה]. שְׁבִנְגָלוּת, הוּא: לְאֹר יוֹמָם (שם ס, ט), מִכְּפָנִים – זֶה יְהו"ה. אֲבָל: לְנִגְה הַיָּרֵחַ (שם, שם, שם) – זֶה אַדְנִי. שְׁעַל שְׁמוֹ הַקָּדוֹשׁ [יְהו"ה] נֵאמַר: זֶה שְׁמִי לְעָלָם (שְׁמוֹת ג, טו), לְעָלָם כְּתוּב, [דְּהִינוּ לְהַעֲלִים]¹², לְהַסְתִּיר בְּפָנִים. אֲבָל לְעֵתִיד לְבֹא: יְהוָה יִהְיֶה לָךְ לְאֹר עוֹלָם, עוֹלָם בְּדָאִי [עַם ו'].

דְּשְׂכִינְתָא אִיהִי סִיְהָרָא, לְזִמְנִין אִתְגַּרְעַת וּלְזִמְנִין אִתְמַלִּיאַת. וְיִשְׂרָאֵל כְּגֻנָּא דָּא לְזִמְנִין סִלְקִין לְזִמְנִין נַחְתִּין. אֲבָל מִסְטָרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאִתְבְּרִי כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבּוֹרָתוֹ (שׁוּפְטִים ה, לא)

שְׁהַשְׂכִּינָה הִיא יְרֵחַ, לְפַעְמִים הִיא חֲסִרָה וּלְפַעְמִים הִיא מְתַמְלֵאת.¹³ וְגַם יִשְׂרָאֵל בְּדִרְךָ זֶה, לְפַעְמִים עוֹלָם וּלְפַעְמִים יוֹרְדִים. אֲבָל מִצַּד הַקָּדוֹשׁ בְּרִיךְ הוּא [כְּתוּב]: וְאִתְבְּרִי כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבּוֹרָתוֹ (שׁוּפְטִים ה, לא),

11. עי' ת"ז השמטות תי' ג' גמ ע"ב; מאמר הגאולה עמ' נז.

12. עי' קדושין עא, ע"א; קהלת רבא פ"ג: "זה שמי לעולם, לעלם כתיב, וכל כך למה מבלי אשר לא ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלקים..."; זהר בראשית נח, ע"א.

13. עי' קנאת ה' צבאות גנזי הרמח"ל עמ' קיב: "כי השכינה יש לה שתי בחינות אלה: בחינת הגילוי ובחינת ההסתתר והיינו מילוי וחסרון".

דְּשִׁמְשָׁא מִזְמָנָא דְנִפְיָא, בְּתַקְפָּה אִיהוּ.
דְּשְׁכִינְתָּא אִיהִי גִלְגַּל שְׁחֻזָּר בְּעוּלָם
(שבת קנא:) לְזִמְנָא בְּסָלִיקוּ לְזִמְנָא
בְּנִחִיתוּ. וּמִסְטָרָא דִּילָהּ אֶתְמַר בִּישְׁרָאֵל:
וְהָיָה זֶרַעַךְ כַּעֲפֹר הָאָרֶץ (בראשית כח,
יד). וּמִסְטָרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם (שם כב, יז). אֲבָל
לְזִמְנָא דְאֵתִי כֹלָא מִסְטָרָא דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא יְהֵא תְדִיר. כִּי ה' יִהְיֶה לָךְ
לְאוֹר עוֹלָם. וּשְׁכִינְתָּא אֶתְמַר בֵּה: וְהָיָה
אוֹר הַלְבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה. כְּדִין וְשִׁלְמוּ
יָמֵי אֲבִלְךָ, דְלֹא יִשְׁתַּכַּח תּוֹ שְׁלִיטוֹ
לְסִטְרִין מְסֻאֲבִין כָּלֵל.

וְשִׁמְשָׁא בְּתַקְפָּה מַעַת שְׁיִצָּא. [אוּלָם]
הַשְׁכִּינָה הִיא גִלְגַּל שְׁחֻזָּר בְּעוּלָם (שַׁבָּת
קנא, ב), לְפַעְמִים בְּעִלְיָה לְפַעְמִים
בִּירִידָה. וּמִבְּחִינְתָּה נֶאֱמַר עַל יִשְׂרָאֵל:
וְהָיָה זֶרַעַךְ כַּעֲפֹר הָאָרֶץ¹⁴ (בְּרֵאשִׁית
כח, יד). וּמִצַּד שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
[נֶאֱמַר עַל יִשְׂרָאֵל]: כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם (שָׁם
כב, יז). אֲבָל לְעֵתִיד לְבוֹא, חֶפֶל יִהְיֶה
תְּמִיד מִצַּד שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא [כִּמּוֹ
שְׁנֶאֱמַר]: כִּי יִהְיֶה יְהוָה לָךְ לְאוֹר עוֹלָם.
וְעַל הַשְׁכִּינָה יֹאמַר: וְהָיָה אוֹר הַלְבָנָה
כְּאוֹר הַחֲמָה [שְׁתַּעֲלָה לְמִדְרַגְתָּו]. אִזּוֹ:
וְשִׁלְמוּ יָמֵי אֲבִלְךָ, שְׁלֹא יִמָּצֵא שְׁלִיטָה
לְצַדִּיקִים הַטְּמֵאִים בְּכָלֵל.¹⁵

קָם רַעֲיָא מְהִימְנָא וְאָמַר לֵה, בְּרִיךְ
אַנְתָּ אֱלִיהוּ לְמֵאֲרִי עֲלֵמָא, דְּאַנְתָּ זְמִין
לְמִיקָם בְּשִׁלְמָא דָּא, דְּכְתִיב בָּךְ: הִנְנִי
נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם. תַּמָּן וַיִּיּוֹ
קָטִיעָא בְּגִין דְּאַבְתְּרָה אֶשְׁתַּכַּח גְּלוּתָא.
אֲבָל לְזִמְנָא דְאֵתִי תִּהְיֵא וַיִּיּוֹ שְׁלִימָא,
לְחַבְרָא בֵּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתָּה,
וּלְחַבְרָא בֵּה תֵרִין מְשִׁיחִין. דְּמִסְטָרָא
דְּצַדִּיק אַנְתָּ פְּנֻחָס, דְּכָלִיל תֵּרִין אַחֲרֵינִין
דְּאֶתְמַר בֵּה: פֶּנַּח חָס וּמִסְטָרָא דְשְׁכִינְתָּא

קָם הַרְוֵעָה הַנִּיאָמֵן וְאָמַר לוֹ: בְּרוּךְ
אַתָּה אֱלֹהֵינוּ לְרַבּוֹן הָעוֹלָם, שְׂאֵתָה מִזְמֵן
לְעָמוֹד בְּשָׁלוֹם זֶה, [כִּמּוֹ] שְׁכַתּוֹב עֲלֶיךָ:
הִנְנִי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם (בְּמִדְבָּר
כה, יב). שָׁם וַיִּיּוֹ [שֶׁל שְׁלוֹם] קָטוּעָה,
בְּגִלְגַּל שְׁאֲחִירָה נִמְצָא [עוֹד] גְּלוּתָא.¹⁶ אֲבָל
לְעֵתִיד לְבוֹא, תִּהְיֶה וַיִּיּוֹ שְׁלָמָה, לְחַבְרָא
עַל יְדֵה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַשְׁכִּינָה,
[וְעוֹד] לְחַבְרָא עַל יְדֵה שְׁנֵי הַמְּשִׁיחִים.
שְׁמִבְּחִינָת הַצַּדִּיק אַתָּה [אֱלֹהֵינוּ] [נִקְרָא]
פְּנֻחָס, שְׁכּוֹלָל שְׁנֵי אַחֲרִים, שְׁנֶאֱמַר
בָּהֶם: פֶּנַּח [אַצִּ"ל:פֶּנַּח] חָס.¹⁷ [אֲבָל]

14. שכינה נקראת עפר, עי' תי' ט"ז, קטז ע"ב, ועי' שם בהשטטות, תי' ו', קמד, סע"ב.

15. עי' אדיר במרום עמ' צט: ושם, כוחות הטומאה יש להם אחיזה במעוט הירח.

16. עי' קדושין סו, ב; ילקוט שמעוני במדבר כה, ס' תשעב.

17. עי' זהר אחרי ח"ג, נז, ע"ב, ד"ה ותנינן ברזא דמתניתין, וראה מתוק מדבש שם. ובזהר פנחס ח"ג רל"ז ע"ב, ברעיא מהימנא: שני אחרים הם נדב (נצח) ואביהו (הוד) שמתו והתעברו בפנחס (יסוד) כשהרג את זמרי; עי' שער הגלגולים הקדמה לג, דף לה - לו.

בבחינת השכינה, [אתה נקרא] אליה"ו, שהוא [במנין שם] כ"ן [שפגגד ספירת המלכות]. ונאמר לנבך: והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם (מלאכי ג, כד). שהצדיק הוא הקשר של כל הספירות,¹⁸ ועל ידך יתקשרו כלם בקשר אחד בראוי.

אליה"ו דאיהו ב"ן. ואתמר בך והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם (מלאכי ג, כד). הצדיק איהו קשורא דכל ספירן, ובך יתקשרון כלוהו בקשורא חדא פדקא יאות.

קם אברהם סבא חסידא פתח ואמר בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ והארץ היתה תהו ובהו (בראשית א, א-ד), בגלותא. וחשך על פני תהום דא חשוכא מסטרא דשכינתא, דבה מתתקפין כלוהו סטירן מסאבין. בגין כך על פני תהום. ויאמר אלהים יהי אור מסטרא דדכורא. וירא אלהים את האור כי טוב דא אור דאתגניז דיתגלי בעלמא, ודא זמנא דפרקנא.

קם אברהם סבא חסידא פתח ואמר בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ והארץ היתה תהו ובהו (בראשית א, א-ד), בגלותא. וחשך על פני תהום דא חשוכא מסטרא דשכינתא, דבה מתתקפין כלוהו סטירן מסאבין. בגין כך על פני תהום. ויאמר אלהים יהי אור מסטרא דדכורא. וירא אלהים את האור כי טוב דא אור דאתגניז דיתגלי בעלמא, ודא זמנא דפרקנא.

ואז [בזמן הגאולה]: יקוו המים מתחת השמים וגו' (שם שם ט). מהו מים? אלא אלו: המים הידונים [הם"א] (תהילים קכד, ה). שבשעה אחרת [בגלות], התחזקו לשלוט בעולם, [אבל] באותו

פדין (שם שם ט) יקוו המים מתחת השמים וכו'. מאן מים. אלא אלין המים הידונים (תהלים קכד, ה). דבשעתא אחרא אתתקפו לשלטאה בעלמא. ובההוא זמנא יקוו המים מתחת השמים

18. עיי' זהר לך לך ח"א, פט, ע"א, והוא בבחינת "כל".

19. הגלות מסמלת על עולם התוהו - הנקודים; עיי' קל"ח פתח לז; דעת תבונות עמ' רנז; קל"ח, פתח נב: "כי מצב השבירה גורם חרבן ממש, ומצב הקטנות אינו גורם כל כך, אלא גלות נעשה. וגם בו נאמר: ראיתי את הארץ והנה תוהו ובוהו, עם כל זה אינו תהו ובהו ממש, כי לא חזר העולם לתהו ובהו"; אדיר במרום ח"ב, עמ' לג. "ולכן גם בגלות שהוא בחי' תהו ובהו יש רוח זה מרחפת".

20. עיי' קה"צ, גנזי רמח"ל עמ' קלז.

21. עיי' חגיגה יב ע"א; עיי' אור הגנוז עמ' כד - כז, על מקורות "אור הגנוז" אצל חז"ל, ועוד שכל תורת הרמח"ל היא בבחינת אור הגנוז.

זמן [של הנאֱלֶה], יָקוּוּ הַמִּיּוֹם מִתַּחַת
הַשָּׁמַיִם אֶל מָקוֹם אֶחָד. וְסוֹד הַדְּבָר:
גִּרִּים גִּרּוּרִים הֵם לַעֲתִיד לָבוֹא.²² אִזּוֹ
[אַחֲרֵי הַתְּקוּן]: וְתִרְאֶה הַיִּבְשָׁה, שְׂבֻמָּן
אַחֵר כְּתוּב [לְגַבִּי הַשְּׂכִינָה]²³: אֶל תִּרְאֵנִי
שְׂאֵנִי שְׁחַרְחֶרֶת (שִׁיר א, ו), בְּגִלְלֵי הַקְּלָפוֹת
שְׁפוּכָבוֹת אוֹתָהּ. אֲבָל בְּזֶמַן שְׁמֹת־אִסְפוֹת
כָּלֶם וּמִשְׁתַּעֲבָדוֹת תַּחַת רִגְלֶיהָ, נֹאמַר
עֲלֶיהָ: וְתִרְאֶה הַיִּבְשָׁה.

וְאִזּוֹ תִּדְרֹשׁ הָאָרֶץ דָּשָׁא עֹשֵׁב (בְּרֵאשִׁית
שם, יא). וְזֶה סוֹד [הַפֶּסֶק]: כִּי כְּאָרֶץ
תּוֹצִיא צִמְחָה וּכְגֹנָה זְרוּעֶיהָ תַּצְמִיחַ
(יִשְׁעִיהָ סא, יא), [זְרוּעֶיהָ] – אֵלּוּ מִדְּרָגוֹת
אוֹרוֹת הַקְּדוּשִׁים שְׂמֹאֲרִים בְּשְׂכִינָה,
שֶׁלֹּא נִרְאוּ בְּגִלּוֹת. בְּאוֹתוֹ זֶמֶן [שֶׁל
הַנֶּאֱלֶה], יִתְחַדְּשׁוּ [הָאוֹרוֹת] בְּתִקּוּן
שָׁלֵם. וְאִזּוֹ תִּרְבֶּה נְטִיעוֹת נְטִיעוֹת שָׁם
[בְּאָרֶץ], וְהִמָּה הַנְּשֻׁמוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל
יִשְׂרָאֵל. וְהִרְבֶּה מְלָאכִי עֲלִיּוֹן, שְׁנֹאמַר
לְגַבִּיהֶם: יִשְׂרְצוּ הַמִּיּוֹם שְׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה
וְעוֹף יְעוֹפֵף²⁴ עַל הָאָרֶץ (בְּרֵאשִׁית שם, כ).
[וְעוֹד יֵשׁ מְלָאכִים] אֲחֵרִים, שְׁנֹאמַר
בָּהֶם: תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה (שָׁם
שם, כד). [אֲבָל] שְׁלֹמוֹת הַכֹּל: נַעֲשֶׂה
אֲדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדִמוֹתֵנוּ (שָׁם שם, כו),
[אֲדָם] – זֶה מֶלֶךְ הַמַּשִּׁיחַ, אָדָם דָּוִד
מַשִּׁיחַ, שְׁלֹמוֹת שֶׁל כָּל הַתְּקוּנִים. עַל
אוֹתוֹ הַזֶּמֶן [כְּתוּב]: וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם

אֶל מָקוֹם אֶחָד, וַרְצָא דְּמִלָּה גִּרִּים
גִּרּוּרִים הֵם לַעֲתִיד לָבוֹא (ע"ז כד.). כִּדִּין
וְתִרְאֶה הַיִּבְשָׁה. דְּבִזְמָנָא אַחֲרִינָא כְּתִיב
אֶל תִּרְאֵנִי שְׂאֵנִי שְׁחַרְחֶרֶת (שִׁיר א, ו)
בְּגִין קְלִיפִין דְּסַחְרָן לָהּ. אֲבָל בְּזִמְנָא
דְּמִתְכַּנְשִׁין בְּלָהוּ, וּמִשְׁתַּעֲבָדוֹן תַּחַת
רִגְלָהּ, אֲתֵמַר בָּהּ: וְתִרְאֶה הַיִּבְשָׁה.

כִּדִּין (בְּרֵאשִׁית שם, יא) תִּדְרֹשׁ הָאָרֶץ
דָּשָׁא עֹשֵׁב. וַרְצָא דָּא כִּי כְּאָרֶץ תּוֹצִיא
צִמְחָה וּכְגֹנָה זְרוּעֶיהָ תַּצְמִיחַ (יִשְׁעִיהָ סא,
יא) אֲלִין דְּרִגִּין נְהִירִין קְדִישִׁין דְּנִהְרָן
בְּשְׂכִינָתָא, דִּלָּא אֲתַחֲזִין בְּגִלּוֹתָא.
וּבְהֵיכָלָא זִמְנָא יִתְחַדְּתוּן בְּתִקּוּנָא שְׁלֵם.
כִּדִּין כַּמָּה נְטִיעִין מִתְנַטְעֵן תַּמָּן, וְאִנּוּן
נִשְׁמָתִין קְדִישִׁין דִּישְׂרָאֵל. וְכַמָּה מְלָאכִי
עֲלָאִי דְּאֲתֵמַר בָּהּ: יִשְׂרְצוּ הַמִּיּוֹם שְׂרָץ
נֶפֶשׁ חַיָּה וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ
(בְּרֵאשִׁית שם, כ). וְאַחֲרָיִן דְּאֲתֵמַר בָּהּ:
תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה (שָׁם שם, כד).
שְׁלִימוֹ דְּכָלָא נַעֲשֶׂה אֲדָם בְּצַלְמֵנוּ
כְּדִמוֹתֵנוּ (שָׁם שם, כו) דָּא מְלָכָא מַשִּׁיחָא
אָדָם דָּוִד מַשִּׁיחַ שְׁלִימוֹ דְּכָל תְּקוּנִין.
בְּהֵיכָלָא זִמְנָא וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל
צָבָאָם וַיְכַלּוּ אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי (שָׁם ב,
ב) דְּכָל תְּקוּנִין אֲלִין שְׁלִימוֹ דְּשִׁתָּא יוֹמִין

22. עי' ע"ז כד ע"א, ולעיל תי' כח בדברי אליהו, והרמז כאן הוא על החזרת הרע לטוב, עי' קל"ח פתח מט.

23. ת"ז בהקדמה, ג, ע"ב; תי' כ, ג, ע"ב.

24. עוף יעופף - אלו המלאכים הקדמת הזהר, ח"א, יב, ע"ב; זהר ויקהל כו, ע"ב; ת"ז, תי' מז, פג, ע"ב; ברכות ד, ע"ב.

וְהָאֶרֶץ וְכָל צָבָאָם וְיָכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי (שם ב,ב), שְׁכָל הַתְּקוּנִים הֵם
שְׁלֵמוֹת הַשְּׁשָׁה יָמִים לְהָבִיא לַשְּׁבִיעִי,
שֶׁהוּא אֶלֶף הַשְּׁבִיעִי, שְׁבַת קֹדֶשׁ, שְׁבַת
לַיהוָה (דְּבָרִים ה,יד) בְּנֹדָא. עַד שְׁיַחֲדֹשׁ
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם [בְּאֶלֶף
הַשְּׁמִינִי]²⁵ בְּחֻדוֹשׁ אַחֵר, שֶׁלֹּא נֹדַע וְלֹא
נִרְאָה. אֲשֶׁרִי חִלַּקְם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם
הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

לְמִיתִי לַשְּׁבִיעֶאָה, דְּאִיהוּ אֶלֶף שְׁבִיעֶאָה,
שְׁבַת קֹדֶשׁ שְׁבַת לַה' וְנֹדָא עַד דִּיחֲדֹשׁ
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלְמָא בְּחֻדְתּוּתָא
אַחֲרִינָא דְלֹא אֲשַׁתְּמִידַע וְלֹא אֶתְחַזִּי.
זַכָּאָה חוֹלְקִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל בְּעֵלְמָא דִּין
וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי.

25. חדוש העולם על פי רמח"ל הוא באלף השמיני, עיין רכב ישראל עמ' 157 - 149 ושם על אלף השמיני: "ועל כן נודע שזה המאור ישלוט לנצח, והוא יתגלה באלף השמיני, ויותר מזה אין יודעים ממנו... ועל כן יקבלו הנשמות ידיעה חדשה שאין להם עתה כלל". שם עמ' 161, מתוך פיוט המרכבה, גנזי רמח"ל עמ' שלא. וכן מתוך "רישא וסופא", אדיר במרום ח"ב עמ' מ': "וזה ההפרש שבין אלף השביעי לשמיני, כי בשביעי יגיע הראש אל הסוף ויתחבר בו, ובשמיני יעשו כולם בהשוואה אחת כבראשונה. וה"ס היחוד השלם, בסוד ה' אחד ושמו אחד, ומה שיהיה באותו זמן בנבראים אינו מושג"; עי' לקמן תי' לט.